ПРАМОВА СТАРШЫНІ СНК БССР тав. К. В. КІСЯЛЁВА

Таварышы! 1939 год, другі год трэцяй сталінскай пяцігодкі, быў для Савецкага Саюза годам новых поспехаў і перамог, годам велізарнага росту магутнасці і міжнароднага аўтарытэта Саюза ССР. Наша доблесная Чырвоная Армія вызваліла з-пад іга польскіх памешчыкаў і капіталістаў 13 мільёнаў працоўных Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. У баях з белафінамі Чырвоная Армія яшчэ раз прадэманстрыравала ўсяму свету сваю непераможную сілу, бязмежную адданасць сацыялістычнай радзіме, партыі Леніна—Сталіна. Магутным ударам Чырвоная Армія разграміла гадамі будаваўшыйся плацдарм для нападу на Савецкі Саюз, на горад Леніна. Савецкі народ моцна памятае ўказанне таварыша Сталіна аб капіталістычным акружэнні. Вось чаму ён горача адобрыў рашэнні VI Сесіі Вярхоўнага Савета СССР аб асігнаванні 57 мільярдаў рублёў на патрэбы абароны нашай вялікай краіны.

Таварышы! У барацьбе за выкананне ўказання таварыша Сталіна на XVIII партыйным з'ездзе аб штогодняй вытворчасці 8 мільярдаў пудоў зярна калгасы і калгаснікі ордэнаноснай Беларусі дабіліся значных поспехаў.

У 1939 годзе беларускі народ, разам з усім многанацыянальным народам Савецкага Саюза, прадэманстрыраваў свае дасягненні ў галіне сельскай гаспадаркі на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы. Тысячы нашых перадавых калгасаў, калгасных брыгад, звенняў, жывёлагадоўчых ферм, спецыялістаў і стаханаўцаў сельскай гаспадаркі, дасягнуўшых высокіх паказальнікаў работы, удзельнічалі ў вялікім аглядзе перамог калгаснага ладу.

Уключыўшыся ў сацыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, у спаборніцтва за права ўдзелу на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1940 годзе, многія калгасы, саўгасы, МТС, перадавікі сельскай гаспадаркі нашай рэспублікі закончылі сельскагаспадарчы 1939 год з новымі перамогамі як у справе ўзняцця ўраджайнасці сацыялістычных палёў, так і ў справе ўзняцця прадуктыўнасці жывёлагадоўлі.

Яркім сведчаннем гэтага з'яўляецца той факт, што аб жаданні ўдзельнічаць на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы 1940 года ад калгасаў, саўгасаў, МТС, перадавікоў сельскай гаспадаркі БССР было падана 14.250 заяў. Калі ў 1939 годзе на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ад БССР было прадстаўлена 4.755 удзельнікаў (у тым ліку 281 калгас, 30 саўгасаў, 2 МТС і 4.056 перадавікоў сельскай гаспадаркі), то ў 1940 годзе ад Беларускай ССР прадстаўлена ўжо больш 13.000 кандыдатаў ва ўдзельнікі выстаўкі, або ў тры разы больш супроць мінулага года.

Сярод прадстаўленых кандыдатаў — 9 раёнаў у цэлым, 9 МТС, 1.553 калгасы, 41 саўгас, больш 10 тысяч перадавікоў сельскай гаспадаркі і інш.

У 1940 годзе на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы значна павялічыцца процант удзельнікаў—калгасаў, звенняў і асобных калгаснікаў-ільнаводаў. Ільнаводы Беларускай ССР, заключыўшы сацыялістычны дагавор з ільнаводамі Калінінскай і Смаленскай абласцей, дзейна рыхтаваліся да сяўбы ільну і цяпер паспяхова яе праводзяць на калгасных палях. Гэта значыць, што калгаснікі Беларусі могуць вырашчваць не толькі бульбу і яблыкі, але і выдатныя ураджаі ільну.

Сярод кандыдатаў на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку 1940 года ёсць калгасы, якія зацверджаны ўжо Галоўвыстаўкомам па некалькіх галінах сельскай гаспадаркі. Так, напрыклад, калгас «Ленінскі шлях», Шклоўскага раёна, атрымаў у сярэднім за тры годы ўраджай зернавых больш 12 цэнтнераў з гектара, у тым ліку ў 1939 годзе 13.8 цэнтнера з гектара; ільносемя з насеннаводчых пасеваў — 5.8 цнт. з гектара, ільновалакна — 5,18 цнт. з гектара, у тым ліку ў 1939 годзе 6,2 цнт. з гектара, бульбы — 160,5 цнт. з гектара, у тым ліку ў 1939 годзе 176 цнт. з гектара. Калгас імені АДПУ, Мінскага раёна, атрымаў у сярэднім за апошнія тры годы ўраджай зернавых у 12,27 цнт. з гектара, бульбы — 173 цнт., агуркоў — 273 цнт., кармавых карняплодаў—352 цэнтнеры. Малочна-таварная ферма гэтага калгаса атрымала ў сярэднім на карову 1.623 літры малака. Такіх-жа значных поспехаў дабіўся і цэлы рад іншых калгасаў. Нашы калгаснікі, калгасніцы, работнікі МТС і саўгасаў, спецыялісты сельскай гаспадаркі, натхнёныя рашэннямі XVIII з'езда партыі, дабіваюцца ў 1940 годзе новых бліскучых перамог калгаснага ладу. Веснавая сяўба гэтага года з'яўляецца рашаючым этапам у барацьбе за сталінскі ўраджай.

Таварышы! Канчатковая перамога калгаснага ладу ў нашай краіне, грандыёзныя поспехі калгасаў неразрыўна звязаны з іменем вялікага правадыра нашай партыі і народаў Савецкага Саюза — з іменем Вялікага Сталіна. За годы сталінскіх пяцігодак калгасы нашай ордэнаноснай рэспублікі аснашчаны багацейшай тэхнікай. Толькі ва ўсходніх абласцях БССР арганізавана 234 МТС, якія маюць вялікую колькасць магутных трактараў і іншых складаных сельскагаспадарчых машын! У Беларускай ССР вырашчаны шматлікія кадры механікаў, трактарыстаў, камбайнераў, шафёраў. З гэтага асяроддзя вылучыліся сотні выдатных знатакоў справы, даючых цудоўныя ўзоры стаханаўскай работы, імёны якіх ведае ўся наша рэспубліка.

Таварышы! Мара сялян Заходняй Беларусі аб зямлі ажыццявілася. Воляю партыі бальшавікоў зямля перадана тым, хто на ёй працуе. Сяляне заходніх абласцей БССР атрымалі памешчыцкую зямлю і сельскагаспадарчы інвентар. Многія сяляне першую бальшавіцкую вясну праводзяць аб'яднаўшыся ў калгасы.

Сотні хлопцаў і дзяўчат заходніх абласцей з вялікай зацікаўленасцю займаліся ў створаных на месцы школах механізатараў, і цяпер, у перыяд веснавой сяўбы, паказваюць узоры стаханаўскай работы на сацыялістычных палях.

Таварышы! Арганізаваная рэспубліканская Дошка Пачота калгасаў з'яўляецца яркім паказальнікам небывалага росту матэрыяльнага і культурнага дабрабыту калгаснага сялянства Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі. Пад кіраўніцтвам нашай бальшавіцкай партыі. яно завявала сабе заможнае і культурнае жыццё. Сёння на Дошку Пачота заносяцца 6 калгасаў: калгас імені Тэльмана, Брагінскага раёна, калгас «Першае мая», Слуцкага раёна; калгас імені Валадарскага, Магілёўскага раёна, калгас «Чырвоны бераг», Аршанскага раёна; «Чырвоны агароднік», Мінскага раёна і імені БАВА, Любаньскага раёна. Але няма сумнення ў тым, што 1940 год прынясе новыя, яшчэ больш значныя поспехі калгасам рэспублікі, а гэта значыць, што яшчэ больш узрасце і колькасць гаспадарак, занесеных на Дошку Пачота.

Калгасы, занесеныя на рэспубліканскую Дошку Пачота, дабіліся сваіх поспехаў дзякуючы правільнай арганізацыі працы і шырокаму разгортванню сацыялістычнага спаборніцтва. Тры з гэтых калгасаў удастоіліся высокай чэсці. Яны ўзнагароджаны вышэйшай узнагародай Саюза — ордэнам Леніна.

Таварышы! Няма сумнення ў тым, што калгасы нашай ордэнаноснай рэспублікі правядуць веснавую сяўбу арганізавана і ў самыя сціслыя тэрміны, што сялянства заходніх абласцей БССР пакажа сапраўдныя ўзоры работы на вызваленай зямлі. Для гэтага ў нас ёсць усе магчымасці. Парукай гэтаму з'яўляецца тое, што намі кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна і найвялікшы геній чалавецтва таварыш Сталін.

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы

На здымку: Дошка Пачота калгасаў Беларускай ССР.

Фото І. Рабіновіча.